

dr. Melita Kukovec
Oddelek za anglistiko in amerikanistiko
Filozofska fakulteta Maribor
Koroška cesta 160
2000 Maribor

RECENZENTSKO MNENJE

»Family and Friends 1« (druga izdaja)

Avtorica: **Naomi Simmons**

Z uvajanjem poučevanja tujega jezika v prvo triletno prihodje zaradi zgodnejšega začetka učenja do nekaj manjših sprememb, zato je potrebno učencem omogočiti smiselno nadgrajevanje pridobljenega znanja ob prehodu v drugo vzgojno izobraževalno obdobje. Učenec ob vstopu v 4. razred osnovne šole že uporablja vzorce socialne interakcije v tujem jeziku, se ne le nebesedno, ampak tudi besedno odziva na slišano ali prebrano in zna sodelovati v kratkih in jasno strukturiranih znanih sporazumevalnih dejavnostih. Prav tako že zna brati kratka preprosta besedila in pozna osnovna načela zapisovanja v tujem jeziku. Prenovljeni učni načrt poudarja večji pomen medpredmetnega povezovanja, vključevanje medkulturne komponente in pripravo na vseživljenjsko učenje. Minimalni standardi, ki predpisujejo znanja in veščine potrebne za uspešno opravljanje predmeta, pa so ostali nespremenjeni. Tako še vedno ostaja dejstvo, da je učitelj tisti, ki mora znati različna učna gradiva prilagoditi potrebam in sposobnostim svojih učencev, po potrebi dodajati ali izpustiti določene dele ter snov nenehno in na različne načine reciklirati. Učbeniški kompleti kot **Family and Friends** z dobrimi priročniki za učitelje in dodatnimi gradivi na spletnih straneh ter gradiva za elektronske table (*Classroom Presentation Tools*, ki ima integrirana zvočna in video gradiva, omogoča reševanje nalog in takojšnje povratne informacije ter rešitve, kakor tudi snemanje vaj in dodajanje opomb), V delovnih zvezkih so kode za dodatne e-vsebine *Online Practice*, s katerimi se učenci registrirajo v e-učilnico učitelja, ki lahko spremlja njihovo domače delo in kjer dobijo učenci in starši povratne informacije o uspešnosti po posameznih spretnostih, kar je izredno koristno pri pouku na daljavo, učiteljem pa to omogoča lažjo individualizacijo in diferenciacijo. Za pokrivanje nacionalnih vsebin je na spletni strani OUP dostop do zgodbic, pesmic in iger na »*Student's Site*« na spodnji povezavi <https://elt.oup.com/student/familyandfriends/?cc=si&sellLanguage=en>

Učbenik **Family and Friends 1** nadgrajuje predhodno začetno učenje osnov angleščine, ki je zasnovano na prizorih iz vsakdanjih življenjskih situacij, pesmicah in igrinah. Učbeniško gradivo na zanimiv način skozi igro, raziskovanje in vodeno odkrivanje spodbuja učenje tujega jezika, utrjuje predhodno usvojeno snov,

ustvarjalno povezuje vsebine z drugimi šolskimi predmeti, združuje učenčev svet z vsakdanjo realnostjo, jih seznanja z značilnostmi britanske kulture, še posebno pa poudarja učenje pravilne izgovarjave, ki je na tej stopnji izrednega pomena, saj je zasnovan na fonični metodi, kar je zagotovo konkurenčna prednost. Čeprav je poudarek na poslušanju in govoru, ne zanemarja sprotnega usvajanja pisne oblike, kar bo učencem olajšalo delo v nadaljevanju.

Sestavlja ga uvodna, ponovitvena (pozdravi, predstavitev, števila do 10, dnevi v tednu, barve) in 5 sklopov s tremi enako strukturiranimi enotami, vsaka za približno osem učnih ur pouka. V vsaki enoti je na začetku predstavitev novega besedišča s pomočjo slikovnih kartic, ki ji sledijo slušne dejavnosti za kontekstualizacijo na osnovi zgodbe v slikah in v obliki animiranega filma na spletni strani. Kasneje učenci te zgodbe tudi odigrajo. Naslednja ura osvetli na primerih iz znane zgodbe ustrezno slovnično strukturo, ki jo učenci utrjujejo tudi z delom doma. Tretja ura je namenjena tematski pesmici, ki je podprta z gibalnimi dejavnostmi/ telesnim odzivom (metoda TPR), v četrti uri pa spoznavajo odnose med glasovi in črkovnim zapisom (fonična metoda) s pomočjo slikovnih kartic in napevov (chants) in se naučijo razlikovati glasove. Peta ura je namenjena razvijanju bralnih zmožnosti, saj učenci najprej na osnovi slikovnega dela ugibajo, o čem pripoveduje besedilo, ki ga nato prvič preberejo ob slušni podpori, da razumejo glavno idejo in nato še enkrat, da razumejo podrobnosti, kar preverimo z vajami bralnega razumevanja. Šesta ura nadaljuje razvijanje jezikovnih zmožnosti od slušnih preko govornih do pisnih s strukturiranimi vajami. V sedmi uri je poudarek na razvijanju tekočnosti govora na osnovi jezikovnih funkcij in uporabnih fraz (*Everyday English*), v osmi pa na osnovi majhnega projekta, kjer učenci sami izdelajo pripomočke za utrjevanje znanja.

Po vsakem sklopu treh enot sledi ponovitvena enota (*Review 1-5*), kjer učenci z reševanjem nalog preverjajo pridobljeno znanje (*Progress Test 1-5*), dodatno pa učitelj lahko učence navaja na samovrednotenje znanje in uporabi naloge za usvajanje vrednot (*Values worksheet*), saj je vsebina vsake enote povezana z eno od vrednot kot so spoštovanje različnosti (v šoli in družbi), prispevanje k skupnemu življenju v razredu, prijaznost do drugih (pri igri in deljenju stvari) in pripravljenost za pomoč pri delu doma, zaščita pred soncem, pomoč ljudem v stiski, upoštevanje varnostnih napotkov, varovanje okolja, skrb za zdravje, skrb za zdravo prehrano, prijaznost do ljudi in živali. S pomočjo vzorcev primerne ravnanja se naučijo, da je nadlegovanje in izključevanje drugih neprimerno, kar lahko pokažejo v dveh razrednih igrah in sproti, ko se z dejavnostmi navajajo na sodelovalno učenje.

Na koncu učbenika je v rubriki *Culture* predstavljena tipična britanska družina, nekaj divjih živali in prizor iz angleške šole, za zaključek pa še seznam po enotah uporabljenih slovničnih struktur v obliki primerov, ne pravil (*Grammar Reference*).

V učbeniku so jasno navedene povezave z vajami v delovnem zvezku, v katerega je vključen tudi slikovni slovar, ki ga učenci sproti barvno posebijo. V njem so vaje za utrjevanje besedišča, slovničnih struktur in razvijanje jezikovnih spretnosti, predvsem bralnih in malo tudi osnovnih pisnih. Vaje so dovolj raznolike, da zadostimo različnim učnim stilom učencev. So osmišljene in slikovno podprte, večina zahteva še neverbalne odzive – barvanje, povezovanje, obkroževanje, obkljukanje v tabeli, razvrščanje črk v besedi, nekaj je vstavljanja, zapisovanja besed ali kratkih

odgovorov, sestavljanja povedi iz razmetanih besed ali reševanje križank in labirintov.

Vsaka enota ima zelo jasno opredeljene učne cilje v priročniku za učitelja, sistematično strukturo in razvija vse štiri jezikovne zmožnosti. Najmočnejši je poudarek na poslušanju in razvijanju slušnih zmožnosti, nebesednem odzivu in šele zatem na govoru. Pravilno izgovarjavo, ki je na zgodnjih stopnjah učenja tujega jezika zelo pomembna, lahko učenci vadijo najprej s skupinskim nato individualnim ponavljanjem besed, napevov (chants) in pesmic, saj je v vsaki enoti temi prilagojena zabavna pesmica, ki pripomore tudi k boljšemu pomnjenju. Veliko je primernih vaj za pravilno izgovarjavo, kjer spoznavajo tudi razlike med govorno in pisno obliko glasov.

Pri izboru tem so upoštevana vsa predvidena načela, vsebine so zanimive, besedila so smiselna, poučna in zabavna ter ustrezajo starostni stopnji učencev in njihovim interesom. Medpredmetne povezave najdemo pri temah povezanih s spoznavanjem narave, spoznavanjem družbe in z likovno ali tehnično vzgojo. V projektni uri izdelajo prstno lutko iz papirja, plakat parka in sobe, papirno kocko s slikami oblačil in krožnik z izbrano hrano. Slovnico uvaja učbenik postopno, vse strukture predstavi implicitno, skozi situacije v dvogovorih oziroma zgodbah in s smiselnimi modeli, ki jih dobro dopolnjujejo različne vaje. Delo z učbenikom je zelo sistematično, dodatna gradiva (spletne vaje, testi za preverjanje znanja po vsakem sklopu, slikovne kartice, animirani filmi in videoposnetki, kakor tudi interaktivne igrice) pa nudijo tako učencu kot učitelju veliko podpore in možnosti za diferenciacijo..

Sklepni del:

Učenci se lahko s pomočjo učbenika **Family and Friends** učijo angleščine na aktiven in sodoben način na osnovi vodenega odkrivanja znanja. Je dovolj barvit in zanimiv, posrečena je kombinacija lepih risanih ilustracij in kakovostnih fotografij, dopolnjuje ga tudi uporaba sodobnih elektronskih medijev. Primeren je za različne tipe in sposobnosti učencev, saj upošteva več vrst inteligence, ki jih razvija z raznolikim izborom vaj. V tem starostnem obdobju se učenci hitro učijo in hitro pozabljajo, zasnova učbenika pa jim omogoča zadovoljivo obnavljanje naučenega gradiva, saj se učna snov smiselno ponavlja in nadgrajuje. Omogoča tudi seznanjanje s kulturo angleško govorečih dežel, kar je v skladu z zahtevami učnega načrta in s sodobnimi pristopi medkulturnega spoznavanja pri poučevanju tujega jezika.

Po pregledu in preverjanju usklajenosti z učnim načrtom za osnovno šolo, menim, da je učbenik **Family and Friends 1** primerno in uporabno učno gradivo za učinkovito učenje angleščine, ki poudarja pomembne vrednote in spodbuja zabavno učenje v četrtem razredu osnovne šole. Z njim lahko dosežemo z učnim načrtom zastavljene učne cilje, zato priporočam njegovo potrditev.

V Mariboru, februar 2021